శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్)

సంస్కృతభాషాయాం అనువాద్య అనుగృహీతం

శ్రీమద్వేదాంతాచార్యవిరచితం

॥ ప్రబంధసారం ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ప్రబంధసారం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

ఆమ్నాయానాం చతుర్ణాం మునయ ఇహ సమస్తార్థసారం సదోదం
సర్వేప్యుజ్జీవితాస్సంత్వితి పదయుగలం ప్రాప్య నారాయణస్య ।
వ్యాజప్రూర్ద్రావిడోక్త్యా చతురనుగసహస్రం చ పద్యాని యాని
తేషాం సంఖ్యావిభాగాకలనపటుమతే ! భో మహాత్మన్ కవీంద్ర ! ॥ **1.1** ॥

పూర్ణజ్ఞానాధివాసే హ్యుపచితయశసి ప్రోదితస్తూప్పులాఖ్యే
సంశుద్ధస్సత్కుమారస్త్వితి భువి వినుతస్త్వం గురో ! వేంకటేశ ! ।
మర్త్యాస్సంత్వత్ర హృష్టా ఇతి భవదుదితం సత్ప్రబంధాదిసారం
చిత్తం చోజ్జీవితం యన్మననత ఇహ మే దేహి తాదృక్ దయస్వ ॥ **1.2** ॥

వేదాధ్యాపనతుష్టవాజిశిరసః ప్రీత్యా చ కారుణ్యతః
తూప్పుల్సంభవ ! వాదినో విజితవన్ ! హృష్ట ! స్థిరాయాం దృఢం ।
సిద్ధాంతం త్వభివర్ధయన్ యతిపతేస్తస్యైవ సంస్థాపక !
శ్రీమాన్ ! వేంకటనాథ ! దేశికమణే ! వేదైకపద్యాశ్రయ ॥ **2.1** ॥

సమ్యక్ సర్వాన్ స్వభావాన్ మునికులమహితాంశ్చానుభూయాథ తద్వత్
సంతశ్చోజ్జీవితాస్సంత్వితి సహజపరప్రీతిమూర్తే ! సుకీర్తే ! ।
వేదాంతాచార్యనామన్ ! భవదుపరచితం సత్ప్రబంధాదిసారం
చిత్తం చోజ్జీవితం యన్మననత ఇహ మే దేహి తాదృక్ దయస్వ ॥ **2.2** ॥

యస్మిన్నక్షే పురే మాస్యజనిషత మునీంద్రాశ్చ తత్తత్క్రమాఖ్యాః
తత్తద్దివ్యప్రబంధా విభజనగణనాభ్యాం సహాహత్యసంఖ్యాః।
తత్తత్సారార్థజాతం నిఖిలమవగతాస్సర్వ ఉజ్జీవితాస్స్యుఃr
భాయుశ్చేత్యార్యపాదౌ విశదమభిహితుం సేవతే మానసం మే ॥ **1** ॥

సారార్థాకరవేదవాగ్విలసనక్షోణీజనోజ్జీవనే
కర్తుం మాసి తులాభిధే శ్రవణభే కాంచ్యాం సరస్యంబుజే।
కారుణ్యాతిశయో యథా ధృతతనుః ప్రాదుర్భవన్ ! పూత ! భోః !
శ్రీదేవాలయపత్తనే శిశిరితే యోగిన్ ! సరస్సంభవ ! ॥ **2.1** ॥

రాత్రౌ కస్యచిదాలయస్య పురతోఽలిందం భవత్యాస్థితే
ద్వాభ్యాం మప్య ఉపాగతే భగవతి "జ్యోతిః పరం స్యాది' తి।
య "ద్వైయ్యందకళీ" తి పద్యశతకం గీతం సమృద్ధం వసు
త్వం మే చేతసి తన్నిబోధ సుఖదం వేద్యం చ కారుణ్యతః ॥ **2.2** ॥

శ్రీమాన్ ! అంబుధిమల్లపాల ! సుమునే ! భూతాఖ్య ! నాథ ! క్షితౌ
తౌలే మాసి ధనిష్ఠభే ధృతజనే ! శ్రీకోవలూర్ సత్పురే।
ఏకత్ర ప్రఘణే భవత్స్వపి యథాఽన్యోఽన్యం న విద్యత్తథా
శ్రీశే సత్యనపాయసన్మతిమహాజ్యోతిః ప్రదీపోత్సవం ॥ **3.1** ॥

ద్వితీయం శతకం గీతం "అన్బేదకళియే" తి హి।
ప్రద్యోతేత యథా చిత్తే మదీయేఽనుగృహాణ భోః ॥ **3.2** ॥

తౌలే మాసే మయూరే పుర ఉదిత ! జలాధీశతారే మహాఖ్య !
త్వయ్యన్యాభ్యాం మునిభ్యాం సహ లసతి "తిరుక్కోవలూర్" వాస్త్వలిందే।
జ్యోతిష్యుద్యోతమానే జగతి పరివృతాజ్ఞాననిర్మూలనార్థం
సాక్షాత్ కుర్వన్ శ్రియస్త్వం ప్రియమిహ సుమునే ! మోదమానో
మహాత్మన్ ! ॥ **4.1** ॥

శ్రియం వ్యలోకయం హీతి దేవ ! తే పరమ ! స్రజం ।
ద్రావిడోక్తిశతీం నిత్యనతాయానుగృహాణ మే ॥ **4.2** ॥

పౌషే మాసే మఖోడున్యదిత ! మునిమణే ! భక్తిసార ! ప్రధీమన్
నానాసిద్ధాంతసారప్రమథనత ఇహాత్యద్భుతానంత శక్తిః ।
"శ్రీమానేవాఖిలేశో న" పర ఇతి సముద్ఘుష్టవన్ ! వేదచూడా -
సారార్థం నాన్మహా న్నిత్యతిమధురగిరారబ్ధదివ్యప్రబంధం ॥ **5.1** ॥

పద్యానాం షణ్ణవత్యా సకలగుణయుజా సన్నిబద్ధం తథాన్యం
ఖ్యాతం గీతం చ వింశత్యధికశతయుతం తం "తిరుచ్చంద" వృత్తే ।
నిత్యం సత్యైకబద్ధం జగతి చ సముదీర్యావితస్స్యాం యథాహం
సామోదం త్వం ప్రసీదన్ ప్రవితర వినతాయానుగృహ్ణీష్వ
మే భోః ॥ **5.2** ॥

వైశాఖే కురుకాపురే హ్యుదితవన్ ! యోగిన్ ! విశాఖోడుని
త్వద్గీతం శతపద్యకం "తిరువిరుత్తం" నామ చాదౌ క్రమాత్ ।
ప్రోక్తం "త్వాశిరియం" చ సప్తకమితం సారార్థపూర్ణం తతః
సప్తాశీతిమితం "విశాలతిరువందాదీతి" నామ్నోదితం ॥ **6.1** ॥

అంతే త్వం "తిరువాయ్మోళీ" తి సువచం మాధుర్యధుర్యం వ్యధాః
సాహస్ర్యా శతయుక్తయా ద్వ్యధికయా సంయోజితం సంఖ్యయా ॥
నిర్దుష్టం భగవద్గుణానుభవదం శ్రీవైష్ణవోజ్జీవకం
యద్వన్నైవ చ విస్మరామ్యనుగృహాణేమాని సర్వాణి మే ॥ **6.2** ॥

చైత్రే చిత్రాఢ్యకాలే ప్రవిమలమతిమన్ ! జాత ! కోళూర్ పురాగ్ర్యే
సమ్యగ్భక్త్యాకృతే ! శ్రీశఠమథనపదోపాసనాసక్త ! ఘోషన్ ।
నేతో జానేఽన్యదైవంత్వితి మధురకవే ! త్వత్కృతం కణ్ణినుణ్ణి -
త్యారబ్ధం తే ప్రబంధం వితర కరుణయా మేఽద్య సైకాదశం త్వం ॥ **7** ॥

కుంభే "వంజిక్కళా" ఖ్యే పుర ఉదిత ! పునర్వస్వహే శాతకుంభ -
ప్రద్యోతత్కుంతపాణే ! నిజకులవినుతం రంగనాథం స్వదైవం।
హైమం ధామాస్య రమ్యం జగదనుభవనీయైకభాగ్యాధివాసం
తాం చానందప్రదాత్రీం ప్రణతపరిషదం సందిదృక్షో ! మహాత్మన్ ॥ **8.1** ॥

యోగిన్ ! శ్రీకులశేఖర ! ప్రభుమణే ధాత్ర్యాం విమోహచ్ఛిదం
ఉచ్చైర్గీతమముం "తవేరుళిరియే" త్యారబ్ధపద్యాత్మకం।
పంచోపేతశతం చ మే "తిరుమొళి" త్యామ్నాత మత్యద్భుతం
కారుణ్యాత్సముపాదిశాద్య భగవన్ ! సమ్యక్ ప్రసన్నో మయి ॥ **8.2** ॥

ఖ్యాతే "శ్రీవిల్లిపుత్తూర్" అభిధపురవరే జ్యేష్ఠమాసే మహర్క్షే
స్వాత్యాఖ్యే విష్ణుచిత్త ! ప్రభవ ! వరమునే ! త్వం పురా సద్గుణస్య।
చిత్తే పాండ్యస్య నిస్సంశయమిహ పరతత్త్వం శ్రియో వల్లభం హి
నిర్ధార్య స్థాపయిత్వా పరమధిమధురం వారణేంద్రాధిరూఢే ॥ **9.1** ॥

త్వయ్యాయాతే క్రమేణోత్సవకృతవిభవే వీథికాసు ప్రమోదాత్
అభ్రే చ భ్రాజమానే శ్రితమునిపమహం వీక్షితుం లోకనాథే।
నిధ్యాయన్ గీతవాంస్త్వం గరుడభుజవహం తాశ్చ "పల్లాండ్" ముఖోక్తీః
కారుణ్యేన త్రిసప్తత్యధికశతచతుష్కోన్మితా మే ప్రయచ్ఛ ॥ **9.2** ॥

ఆషాఢే పూర్వఫల్గున్యతిశయసుభగా త్వత్సముత్పత్తియోగా
జోతే ! శ్రీవిష్ణుచిత్తాత్ అతిశుచి ! వినుతే ! రంగనాథాయ క్లప్తాం।
మాలాం ధృత్వాత్మమౌళావథ నిజరమణాయార్పయంతీహ గోదే !
ప్రీత్యా గీతాస్త్వయా యాస్సకలఫలజుషః తాశ్చ షట్పంచగాథాః ॥ **10.1** ॥

గుణితా దశభిశ్చతుర్దశాపి
త్ర్యధికా "స్తైయ్యొరుతింగళా" ద్యుపాత్తాః।
అధునానుగృహాణ మే ప్రసన్నా
ప్రథితాస్త్వం సరసాశ్చ రమ్యగాథాః ॥ **10.2** ॥

క్షేత్రే "మండంగుడీ" తి స్థిరతరసుమహాసౌధభాసే శరాసే
మాసే జ్యేష్ఠోడుజాత ! ప్రణుతగుణనిధే ! దేవ భక్తాంఘ్రిరేణో !।
పూర్వం శ్రీరంగరాజేఽనిశమిహ తులసీదామసేవాం వితన్వన్
వ్యాతానీర్యాశ్చ భక్త్యా నను నవగుణితాః
పంచసంఖ్యాస్సుగాథాః ॥ **11.1** ॥

ద్రావిడ్యాం "తిరుమాలై" ఇత్యభిహితాః అత్యుత్తమాస్తాస్తథా
సంగీతా దశ గాధికాస్సులలితాః ప్రాబోధికాస్సత్ఫలాః।
శ్రీరంగాధిపతేః పదాబ్జవిషయే యాస్తాశ్చ సర్వా అపి
త్వత్పాదప్రణతాయ మేఽనవరతం ప్రీత్యాఽనుగృహ్ణీష్వ భోః ॥ **11.2** ॥

కీర్త్యాత్పారితకార్తికే హి భగవన్ ! పాణాన్ ! జగత్ వేత్త్వితి
రోహిణ్యాం "ఉరైయూర్" పురేఽతిమహితే సంజాత రంగేశితుః।
మిత్వా భూమిమవస్థితస్య రుచిరస్యాగ్రే మునీంద్రోద్వహా
ప్రాణౌస్త్వం శ్రుతిమౌలిసారమహితైః పాదాదిమూర్ధావధి ॥ **12.1** ॥

ప్రతనైర్ద్రావిడైః పద్యైః దశభిస్తాన్యహం యథా।
న విస్మరేయం తద్వద్ధి సంప్రీత్యానుగృహాణ మే ॥ **12.2** ॥

స్వామిన్ ! "శ్రీకురయల్" పురేఽతిరుచిరే భోః కార్తికే కృత్తికా -
జాత ! శ్రీకలివైరిసంయమిమణే ! ప్రజ్ఞాప్రదాత్రీం కృతిం।
"శ్రీసూక్తిం మహతీం" అశీత్యధికసాహస్ర్యా చతుర్భిర్యుతం
పంచావృత్తచతుర్యుతామసదృశీం "శ్రీమత్కురుందాండహం" ॥ **13.1** ॥

త్రింశత్పద్యయుతాం ప్రబంధమహితాం "శ్రీమన్నెడుందాండహం"
హ్యేకాం "శ్రీయెళుక్కూత్తిరుక్కై" ఇతి తాం "లఘ్వీం మడల్నామికాం"।
చత్వారింశదధిష్ఠితాం చ "మహతీం గుణ్యాం మడల్సంజ్ఞికాం"
సప్తావృత్తదశాధికాష్టకమితాం తాశ్చానుగృహ్ణీష్వ మే ॥ **13.2** ॥

శ్రీమద్భూతాభిధానే సకలజగదభిష్టూయమానే పురేఽగ్ర్యే
చైత్రే చార్ద్రాపవిత్రేఽహని సుకృతిజనే ! సర్వదుర్వాదిజైత్ర ! ।
రంగైకోపాయజీవిన్ ! సదయహృదయ ! భో యోగిరాట్ ! లక్ష్మణార్య !
శ్రీమద్రంగామృతేన క్షితిసురపతినా త్వత్పదాంభోజయుగ్మే ॥ **14.1** ॥

అంతాదిరూపేణ సువర్ణితా యాః "కలిత్తురై" వృత్తవిచిత్రితాస్తాః ।
అష్టోత్తరా అత్ర శతేన యుక్తా గాధాః కృపాతోఽనుగృహాణ మే త్వం ॥ **14.2** ॥

సంఖ్యాతుం సంప్రవృత్తే త్రిశతక ముదితం యోగిభిశ్చాదిమైస్తైః
జ్యోతిష్మద్భక్తిసారాభిధమునికృతయా షోడశేతద్విశత్యా ।
సత్యైకార్థప్రకాశాశ్మథమథనమునేః షణ్ణవత్యా ద్విశత్యా
సాహస్ర్యేతాస్సుగాధా మధురకవిమునేరేవమేకాదశాపి ॥ **15.1** ॥

గాధాశ్శ్రీకులశేఖరార్యరచితాః శత్యా చ పంచేతయా
సప్తత్యా త్రియుజా చతుశ్శతమితాశ్శ్రీవిష్ణుచిత్తోదితాః ॥
గేయాస్తా వసుధాపరా చ జననీ గోదా హి తస్యా గిరః
సప్తత్యా శతయుక్తయా త్రియుతయా గంభీరభావోత్తరాః ॥ **15.2** ॥

పంచాశద్యుక్తపంచ ప్రణతపదరజోయోగిగీతా దశాపి
శ్రీపాణస్యాథ తాతోన్నతవృషశిఖరిశ్రీనివాసాంఘ్రినిష్ఠాః ।
సాహస్ర్యాక్తద్విశత్యా కలిమథనమునేః తాస్తిపంచాశతేతాః
దాతుర్మాక్తేర్యతీందోః ప్రతిపదకమలే బంధురే కీర్తితాస్తాః ॥ **16.1** ॥

శ్రీమద్రంగామృతస్యాప్యతిశయగురుభక్త్యాకృతేస్సాష్టశత్యా
సర్వాస్వాశాసు సర్వా అవనతజనతోజ్జీవనాయైవ క్లప్తాః ॥
ఏవం గీతా మునీంద్రైః సుమహితచతురావృత్తసాహస్రగాధాః
ఆహత్యాస్మాకమేతా మునిపదరసికానాం సముజ్జీవికా హి ॥ **16.2** ॥

కాసారో భూతయోగీ మహదథ శఠజిత్ కీర్తిమాన్ భక్తిసారః
సత్యైకాలంబకీర్తిర్మధురకవిరసౌ వంశమౌలిర్మునిశ్చ।
శ్రీగోదా విష్ణుచిత్తః ప్రణతపదరజాః పాణనాథో దయాళుః
స్వామీ శ్రీకల్యరాతిః యతిపతిపదసేవీ చ మాన్యా జగత్యాం ॥ **17.1** ॥

షడ్భిశ్చ ద్విగుణీకృతా మునివరా ఏకశ్చ తేషాం చ యే
గ్రంథా వింశతియుక్చతుర్మితియుతాస్తత్రత్యగాథామితిః।
సాహస్రీ చ చతుర్గుణా సముదితా సర్వోచితానందదా
సైవోజ్జీవనహేతురత్ర భగవత్సంసేవినాం నస్సదా ॥ **17.2** ॥

అంతాతీతచతుర్విధాగమనిగూఢార్థాన్ మునీంద్రా యథా
సంగృహ్య న్యగదంశ్చ సుద్రవిడవాగ్రీతీశ్చ సంఖ్యాశ్చ తాః।
సర్వోజ్జీవకృతే హి సుద్రవిడవాక్ప్రాజ్ఞో యథావస్థితం
తూపుల్వేదశిరోగురుస్సమలిఖత్ సారం ప్రబంధాదికం ॥ **18.1** ॥

స్వాంతే చింతయతాం నిత్యం శ్రీమన్నారాయణస్య హి।
కరుణాతిశయేనేహ సర్వం క్షేమంకరం భవేత్ ॥ **18.2** ॥

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ప్రబంధసారం శ్రుతిమౌలిసూరేః
వ్యాఖ్యాచ్చ కర్ణాటకభాషయా తథా।
శ్లోకీచకార స్వగురోః ప్రసాదాత్
గోపాలసూరిస్సుమనోరసాయ ॥

॥ ఇతి ప్రబంధసారం సమాప్తం ॥

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే।
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ॥